

ZVONČEK

Štev.
11.

LISTOV PODOBAMI
ZA SLOVENSKO
MLADINO

Leto
VIII.

VSEBINA:

1. Materi na grob <i>Andrej Repš Pesen</i>	241
2. Teta <i>Fran Trganič Povest</i>	242
3. Na končini <i>E. Gangl. Pesen s podobo v barvolesku</i>	244
4. Zgode in nezgode <i>Fr. Kiferle. Povest</i>	246
5. Grah grobiča <i>Potročan. Povest</i>	248
6. Jevanški zapravček <i>Anguštin Šahar. Poučni spis s podobo</i>	249
7. Med angelj in cvetjem <i>Slak v barvolesku</i>	250
8. Premočet glava <i>Silvester K. Narotna anekdota</i>	255
9. Biliha Minka <i>E. Gangl. Povest s podobo v barvolesku</i>	256
10. Cigani <i>D. K. Povest</i>	259
11. Pouk iz zabave	

Zastavica v podobah, *Fr. Rajec*. — Priznani ljudi na! *Fr. Kiferle. Uglasbena pesen*. — Neštiter. — Kotiček gospoda *Dionizijevega*

262

Listnica uredništva.

Borislava št. 12: Pisate nam: „Edaj Vas je motan v imenu visokih deklet, ki dobivajo „Zvonček“, vprašam, kakaj nista pravil črk napisal v besedni malogi v deveti številki? Vse smo uparili „Slovarer, tvoja zemlja je zdrava!“ Pa manjkalo je v deveti številki dosti črk na primer: š k a lid, ki se neer ustavljajo v časih! ševčiči v besedah; kovač, stena, plete, Kočevje, Višarje, karjač, Narna, praznik, pepelnica, Soča in v drugih, katere si pa sami poizkušite! Seveda, polemizirali niste mogli to pot dobiti celove! In to je Vahz hvalda, na nasa! Ker ste dolžni pomagati svojo napaka, pošljakujmo v prihodnji številki „Zvonček“ v listnici uredništva odgovor pod imenom „Borislava št. 12“, v katerem popravite vse reči! Ne pozabite!“ — S tem zahvalam Vahz Jelji, hvalno občudajoč, da smo mi kripi! Prizadevak si bomo, da se v prihodnje ne zgodi nič takega, kar bi upravičeno tako ljubavno pomenjate. Ker se besavno, upamo, da detamo odpuščanje! — Popravek, v „Tilovadski pesni“ popravit v I. vsoti pri zlogu „tro“ i v e, v II. vsoti pri zlogu „po“ a v g. V IV. vsoti v 2. glasu manjka na zlog „ka“ nita a. Largo pride čela v predzadnjem tablu.

Cenjenim naročnikom!

Vse p. n. naročnike, ki so na dolga z letošnjo naročnino, prosimo vladno, da nam jo pošljejo.

Vsem onim naročnikom pa, ki so z naročnino na dolgu še za pol leta ali za vse leto 1906 in za leto 1907, bomo ustavili list s prihodnjo številko.

Upravništvo.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca let stane vsa leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četiri leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je pošiljati na naslov: Engelbert Gangl v Ljubli.

Štev. 11.

V Ljubljani, 1. listopada 1907.

Leto VIII.

Materi na grob.

(Umrla 10. oktobra 1907.)

Zdaj nimam te več! . . .
V deželo odšla si življenja,
v deželo odšla hrepenenja . . .
Težko je brez tebe živeti
na sveti.

Ob odru sem stal . . .
In solza ni lica zmočila,
a kaj mi je duša čutila,
le Bog je to mogel znati
in mati . . .

Zdaj nimam te več!
A gori te vidim presrečno
in vem: ti ob meni boš večno . . .
Daj, reci mi! Smem li jokati,
o, mati? . . .

Počivaj sladko!
Ne motim ti z jokom pokoja,
naj svet me brezčutni obsoja;
saj ti blagoslavljaš me — sina —
edina . . .

Andrej Rapč.

Teta.

Spisal Fran Tratnik.

eta, prosim, pripovedujte nocoj tam naprej... oh, kje ste že nehali?"

Nestrpno je prosila Jelica, devetletno dekletce, in se naslonila ob ramo teti, ki ji je božala zlate kodre. Ti so ji padali preko ramen in so dajali obrazku prelep izraz... Roke je ovila deklica teti okolo vratu. Iz oči ji je plaval pogled, ki je dajal njeni prošnji še le pravo veljavo: bil je proseč in ljubezniv.

„Ali bi rada slišala?“ jo je vprašala teta prijazno.

„Da rada... rada, pa še kako!...“ je odvrnila Jelica.

Pokimalo je dekletce z glavico, da so se vsuli kodri do oči. Njen pogled je bil še ljubeznivejši, še bolj otroškonedolžen...

„Oho!... Domislila sem se že: tistega mi že dolgo niste pravili, kako je bilo na griču, ko sem bila še majhna, kako je že bilo?“ je hitela deklica.

Nekaj časa je bilo v sobi popolnoma tiho. Jelica se je pripravila, da bo poslušala, in teta je na tihem mislila, kako bi začela. Tako je imela navado teta, ob večerih se pogovarjati s svojo nečakinjo. In tudi zdaj se je že mračilo v sobi... le še malo svetlobe je prihajalo od zunaj. Bil je odsev večerne zarje.

Ob takih lepih večerih pa je prijetno praviti zgodbi, še lepše pa poslušati jih.

„Čisto majhna si še bila takrat, in dobro je bilo, da si bila majhna! Umrl ti je oče in kmalu potem še mamica. Takrat nisi tega vedela. Danes

bi ti bilo hudo in jokala bi. In tako majhno so te potem prinesli k meni na Grič. Komaj si shodila in mene še nisi poznala takrat. Klicala si mamo, a je nisi priklicala. Rada bi, da bi te bila mogla potolažiti, pa je bilo zaman. Nekoč pa je prinesla stara Čerinka prav mlado mačico in tebi jo je dala. Takrat pa si se nasmejala in brž sta bili z muco največji prijateljici. Ko si dobila muco, si bila spet pridna... Na vrvcu sem ti navezala miško iz cunj — in potem si imela dosti opravka, da si mogla krotiti mačico, ki je skakala okolo tebe in se zaganjala v miško iz cunj.“

„In nekoč me je opraskala ta vesela mačica — hi... hi...“ se je zasmejala glasno Jelica ob tem prijetnem spominu.

„Da, ali se še spominjaš?“

„Zdi se mi, in pravili ste mi že o tem in na prstu se mi še pozna.“

„Vidiš, ker je mislila, da je bil tvoj prst miška.“

„Oh, teta, saj moj prst ni tak kakor miška.“

„Seveda ni, pa mačica tudi še ni vedela, kakšna je miška, ko še ni bila nobene ujela. Potem si pa mačico zapodila od sebe in nisi je imela več rada. Mačica je tudi spoznala, da je ne maraš: skočila je na peč in ni šla drugam. Bila si potem spet sama, pa zopet sitna in zrasla si bila tudi že. Ker si lahko hodila, sva šli v nedeljo popoldne pod grič h Čerinki v vas. Tam te je pa presenetilo veliko novega veselja, da je bilo še meni tako zadovoljno in dobro pri srcu. Nič več nisi imela tako na jok nabranih ustnic in vlažnih oči, ki so se iz njih, kadar je kdo hotel, vsule solze, debele ko lešniki.“

„Hi... hi...“ se je zdajpazdaj zasmejala Jelica, pa rekla ni ničesar.

„Čerinkin pastir je imel mlade psičke v hiši. In brž si ujela malega rjavčka, ki je imel belo liso na čelu. Siromaček je cvilil, pa ni dosti pomagalo. — „Ta bo moj... ta bo moj... Činka, ta bo moj,“ si klicala in nisi ga izpustila.“

Ni bilo drugače, da ti ga je dobra Čerinka obljubila in dala, če ne, bi bil psiček še večji ubožec. Zato si ga dobila. Doma si mu dala okrog vratu rdeč trak. In oba sta bila vesela. Dirjala sta okolo hiše. Kužek je bevskal, ti pa si kričala za njim, če še veš...“ Med pripovedovanjem je teta večkrat pogledala Jelici v oči, ki so ji mirno in prav lahko trepetale kakor dve zvezdici na visokem nebu, ki jih je prižgal medtem lep večer...“

„Prvo zimo, ko smo imeli rjavčka,“ je nadaljevala teta, „sem ti kupila čepico. Nekoč, ko je bilo že veliko snega, in sta se z njim pred hišo v snegu rvala, ti je pa rjavček pograbil čepico in v gobčku jo je odnesel po griču in jo zakopal v sneg. In ti si bila potem brez čepice — pa vpila si, da je bilo joj. Od takrat pa si spet rajša imela mačico kakor rjavčka. Nečesa si ga bila vseeno še naučila: da je zagrabil mačico za vrat in jo nosil po hiši, dokler mu nisi ukazala, naj izpusti ubožico. Vidiš, kakšna si bila!“

Poredno se je namuzala Jelica in je hitro vprašala:

„Teta, ali nismo imeli tudi jančka?“

„Počakaj, saj povem. Tisto pomlad potem si že pasla . . . že o Veliki noči, prav pozna je bila tisto leto in popolnoma gorko je že bilo po svetu. Ves grič je bil zelen in cvetan. Za pirhe si dobila jančka, ki sem ga privezala na motvoz — in potem je bilo jagnje prav tvoje. Črez dan si ga morala pasti po bregu — in lepo te je bilo videti v belem krilcu črez kolena in tudi jagnje je bilo čisto belo kakor tvoje belo krilce. Jaz sem delala v lehici, ti si bila vedno okolo mene z jančkom, ki je pulil iz zemlje mlado in sočno travico. — Tiste lepe dni se je zdolgočasil tudi mačici in rjavčku, ker ni bilo več tebe v hiši. Mačica je primijavkala, psiček pa pribeskal, prav ponižno mahljaje z repkom. In od tistega dne ste romali po griču za mano: ti z jagnjetom na motvozu, in psiček z mačico v gobčku, kakor si ga bila navadila . . .“

„Saj res, teta, kako lepo je bilo takrat na griču! — Toliko ste nas imeli: mene, jančka in mačico in rjavčka . . .“ je veselo vzkliknila Jelica.

Teta je samo pokimala, pogladila Jelico po kodrih in umolknila. Jelica se je zamislila; malo se ji je zdelo, da se spominja še: v belem krilcu — kakor je rekla teta — je bila in na motvozu je imela jagnje, ki je bilo tudi čisto bele volne, ki se je svetila v solncu kakor srebrne niti . . . In to lepo živalco je gladila — v rokah je imela zanjo vedno kruha in soli. — Kadar je zameketalo, pa je iztegnila proti gobčku roko in klicala: soli — soli — Oh, takrat je bilo pa res lepo, jako lepo!

Tako natihem v tetinem objemu je prijetno sanjala Jelica, da so se ji strnile velike trepalnice črez lepe oči — in v srcu ji je bilo sladko in je čutila, kako blago teto ima, ki ji pripoveduje vsak večer tako lepo. Vedela pa še ni v svoji nedolžnosti, da na svetu nima drugega bitja, ki bi zanjo skrbelo in jo ljubilo kakor teta, ki jo varuje kot zenico in jo ljubi, ker je Jelica pridna — pa ubožica.

Na konjiču.

*Mama, zdaj odjašem stran
preko gričev in poljan,
tja do tete in do strica,
brza konju je nožica,
nese me kot veter sam,
da ne vem prav, kod in kam.
Glejte, zdaj-le sem v Ljubljani,
lepi beli in prostrani,*

*brž na Dunaj privihram,
tam me cesar sprejme sam.
Potlej se obrnem tja,
kjer je mesto kraj morjá,
šumno mesto, Trst bogati,
nekaj vam prinesem, mati:
smokev sladkih polno pest,
pridite jih k meni jest!*

*H kralj-Matjažu zdaj hitim,
da od njega brk dobim,
brk košatih šop pod nos;
da ne bo konjiček bos,
njemu podkev zlato da,*

*da kot blisk naprej vihra!
Malo še pogledam v Rim,
nič se Lahov ne bojim,
če bi kdo mi hotel zlo,
v Črno stopim brž goró.*

*Tam se malo pomudim,
potlej se na Klek spustim,
moj konjiček zarezgeče,
čarovnica vsa trepeče,
prime metlo — konjski rep,*

*konj po nosu: klep-klep-klep!
Jaz se smejem in hitim,
da vam to vse sporočim.
Svet je pisan in prostran —
zdaj doma smo, dober dan!*

E. Gangl.

Zgode in nezgode.

Piše Iv. Kiferle.

6. Prva služba.

1 prijaznem hribcu stoji cerkev Matere božje. Okolo cerkve pa rastejo stoletne lipe in dajejo hladno senco trudnim romarjem.

Bilo je poletnega dne, ko sva s tovarišem sedela pod lipo tam za cerkvijo. Topli solnčni žarki so prodrli skozi meglo, kapljice izpremenili v hlap, in megla je izginila. Krasen je bil razgled daleč naokolo. Pred nama se je razprostiralo Barje, dalje Ljubljana s sivim gradom, se vrstile gore in gorovja kot Šmarna gora, Kamniške planine, Karavanke in Julske alpe. Na zahodni strani je bil lep razgled na Vrhniško ravnino in na razne griče in gore na Notranjsko stran.

Ko sva ogledovala in naštevala razne kraje, vasi in cerkvice po gričih, mi pokaže prijatelj samotno hišo na ravnini in reče: „Vidiš ono hišo na samoti kraj reke?“

„Vidim. Toda to vendar ni nič zanimivega,“ mu odvrnem.

„Zame je zanimivo,“ mi reče. „V oni hiši je bila moja prva služba.“

„Kakšno službo si pa imel,“ se mu začudim.

On pa reče: „Kruha sem si služil! Enako delamo skoro vsi. Takrat pa sem bil majhen, še ne sedem let star, pa sem pasel krave. Bil sem pastirček.“

„I, kako pa si prišel na to samoto, pa tako mlad?“ ga vprašam.

On pa reče: „Če te zanima, pa poslušaj, kako je bilo. Bilo je po Veliki noči, ko smo pojedli zadnji kos kolača. Oče je doma popravljaj voz. Pa pride neka žena, pozdravi in se ustavi pred hišo.“

„Kam pa greste, Urša?“ jo vpraša oče.

„Pastirja iščem,“ odgovori. „Imamo tri krave, pa nimamo nikogar, da bi jih pasel. Pa sem rekla: Pojdem toliko časa, da ga dobim.“

Potem gleda nas otroke, ki smo se igrali, in reče: „I, pa mi vi dajte enega dečka! Saj imate več otrok.“

Oče nekoliko pomisli, potem reče: „Starejši mora hoditi v šolo; pa ga tudi rabim doma. Ta-le, Ivan, je pa premajhen; še sedem let uima. Drugi so pa še manjši.“

Žena pa gleda mene in pravi: „Pa mi dajte tega-le, Ivana. Na ravnem smo. Tri krave bo že pasel. Lačen ne bo. Tudi nekaj obleke dobi. Kar dajte ga do jeseni!“

Oče pa se brani: „E, majhen je, majhen. Pa matere tudi ni doma. Kregala bi me, da sem dal otroka tako daleč od hiše.“

„E, ne bo hudega, ne,“ reče žena. „Z materjo sva dobro znani. Ona bo tudi zadovoljna.“

Oče potem vpraša mene: „Ivan, ali hočeš iti s to ženo? Krave boš pasel, pa dober kruh boš jedel.“

Bil sem tiho.

Oče reče nadalje: „Tam mimo teče velika voda. Po vodi pa se vozijo s čolni. Ali bi rad videl čoln?“

„Rad!“

„Ali pojdeš z ženo?“

„Pojdem!“

Oče me še priporoči ženi, naj bo dobra z menoj, potem pa sem šel z njo. Šla sva skozi tri vasi. Zdelo se mi je strašno daleč. V tujem kraju, s tujo ženo — nekako tesno mi je bilo pri srcu. Pogledoval sem nazaj — toda velika voda in čoln, to me je mikalo. Slednjič sva prišla na to samoto. Gospodar, molčeč mož, me je samo pogledal, ne da bi kaj rekel. Mlajša hči Ana pa je rekla: „Kaj pa bo ta potuhnjenec? Kar v tla gleda!“

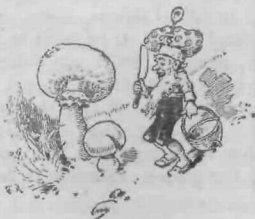
Starejša hči Marijana pa jo zavrne: „I, kam pa naj gleda? Majhen je in boječ! Bo se že privadil, da bo časih tudi pogledal, kako tebi jezik miga.“

Gospodinja Urša pa reče: „Ana, le pazi, da ne boš nagajala dečku! Pastirček je majhen, pa ga vendar nisem lahko dobila.“

Potem sem dobil kos kruha in mleka. Pozneje mi je gospodinja pokazala krave, prostor, kjer bom pasel, in pa reko, ki teče mimo. Najbolj me je zanimal čoln, ki so z njim prevažali ljudi črez reko. Z obrežja sem gledal reko in čoln, a v čoln si pa nisem upal.

Pri hiši je bilo tudi nekaj kokoši in petelin.

Petelin me je takoj prvi dan prešerno gledal. Zdel se mi je hud. Da pa mi bo ta kokot delal še tako bridke ure v prvi službi, tega pač nisem slutil.“

Golob golobu.

Spisal *Polenčan.*

mes je obiskal sosedov Sivček našega Belčka,“ tako je začel praviti Slavko svoji babici, ko se je ta vrnila s polja domov. Videl je namreč, da je priletel sosedov golob k enemu izmed njegovih. „Sedla sta na naše sleme in se pogovarjala. Jaz sem se potuhnil, da bi ju ne splašil. Slišal sem tudi njun pogovor. Najprej je pravil naš Belček tako-le: Ko sem izlezel iz luščine in se začel zavedati, da živim, se mi je prav dobro godilo. Moji starši so mene in mojo sestro prav lepo oskrbovali; toda to življenje ni trajalo dolgo, zakaj kmalu sva morala hoditi za materjo, če sva hotela dobiti kaj za nenasitni želodček. Črez nekoliko časa sva si pa morala sama preskrbovati živež. Tudi tako se je nama prav dobro godilo, ker nisva imela druge skrbi nego tolažiti si glad. Nekoč prinese naš gospodar — kakor že večkrat — malo žita. Prav nič se nisem bal gospodarja; mnogokrat sem mu sedel na ramo. Toda ravno to mi je bilo v pogubo.

Tudi sedaj sem zletel prav blizu njega. Iztegnil je roko proti meni in me ujel. Mislil sem, da me bo gladil, toda motil sem se prav pošteno. Odnese me je na dvorišče ter me dal dečku. Ta me je vtaknil v jerbašček in me odnesel. Črez dolgo časa sem zopet ugledal beli dan. Bil sem na dečkovem domu. Tam mi je deček postrigel peruti in moral sem postopati ves ljubi dan po dvorišču. Ko so mi po dolgem času zopet porasle peruti, sem odletel tu sem, ker mi je bilo tam preveč dolgočasno. To je moja povest. Povej še ti, ljubi Sivček, svojo!“

Nato je pripovedoval Sivček tako-le:

„Veš, dragi moj, tebi se ni preveč dobro godilo; toda tudi jaz sem že moral prebiti smrtno nevarnost. Nekoč nas je sedela jata na njivi. Kar pade kragulj med nas in pograbi mene ter me jame daviti. Drugi golobi so odleteli, ne vem kam. Takrat bi bil storil gotovo smrt, da me ni rešil lovec. Prišel je ravno po polju; tega se je kragulj ustrašil in odletel. Jaz sem se pa napol mrtev vzdignil in odletel domov. Tako, sedaj sem ti opisal svoj največji strah. Ostani zdrav! Moram iti pogledat še domov.“

„Tako, sedaj vem, odkod je prišel moj Belček,“ je dostavil Slavko.

Stari materi se je zdelo čudno, kako je mogel njen vnuk razumeti, kar sta se pogovarjala goloba. Preiskala je zato Slavčku žepa in res je dobila v desnem suknjinem žepu štiriperesno deteljico. Ker Slavko ni vedel, kaj ima v žepu, je razumel golobov pogovor. Tako pravijo. Najbrže pa si je Slavko sam izmislil oni dve povesti. Prebrisan je dovolj!

Jesenski zaspanček.¹⁾

Spisal Avguštin Šabec.

ilo je na Vseh svetnikov dan. Popoldne so vrvile proti vaškemu pokopališču, ki se je razprostiralo nekoliko odstranjeno od vasi, cele množice odraslih in otrok, da se tamkaj na ta dan spomnijo svojih rajnih in prižgo njim v spomin svečice na njihovih s cvetjem in zelenjem okrašenih grobovih. Ta dan je že sam na sebi žalosten. Posebno žalosten pa je bil zlasti za one, ki jim krije

zemlja krčevinskega pokopališča kakega svojca. To žalost pa je povečal še skrajno pust jesenski dan. Gosta, svinčena megla, ki je ni mogel prodreti niti najmočnejši solnčni žarek, je namreč že od jutra ležala nad krčevinsko vasjo in nje okolico in provzročila, da so postale že itak poirte duše vaščanov ob pogledu na to tako žalostno in pusto vreme še bolj otožne.

Tožno sta odmevala zvončka vaše pokopališke cerkvice v to gosto, neprodirno meglo, ki je zaradi svoje ledene mrzlotte vidno morila še zadnje sledove prirodnega življenja.

Grobovi vaškega pokopališča so bili skoraj vsi lepo osnaženi in okrašeni z zelenjem in raznim še cvetočim vrtnim cvetjem. V posebno veliki množini je bila zastopana cvetka, ki cvete v prav obilnem številu kakor nalašč ravno ob tem času po vrtovih in ji pravimo martinovka. Prav lepa je ta raznobarna vrtna cvetica. To njeno lepoto pa večja še dejstvo, da nekako zaključuje ona s svojim bogatim in pestrim cvetjem lepo jesensko vrtno rast. Ker tedaj tako pozno jeseni cvete, zato jo radi sade tudi po grobovih, da tako krasi praznik, ki je posvečen edinole spominu rajnih.

Tudi po grobovih krčevinskega pokopališča je je cvetelo vse polno. Mično je bilo tedaj gledati to lepo cvetje, ki je raslo po grobovih in krasilo

¹⁾ V latinščini: *Gentiana ciliata*.

tihe domove v miru počivajočih. Koder je pa niso nasadili, tamkaj so pa za ta dan z njo ovenčali in okrasili grobove in to v toliki množini, da se je človeku ob pogledu na to mnogobrojno, raznobarvno cvetje zdelo, kot bi zrl na kak krasen, cvetoč vrt. Izpopolnjevalo pa je ta diven prizor še sto in sto svečic, ki so s svojimi ličnimi plamenčki plapolale proti nebu.

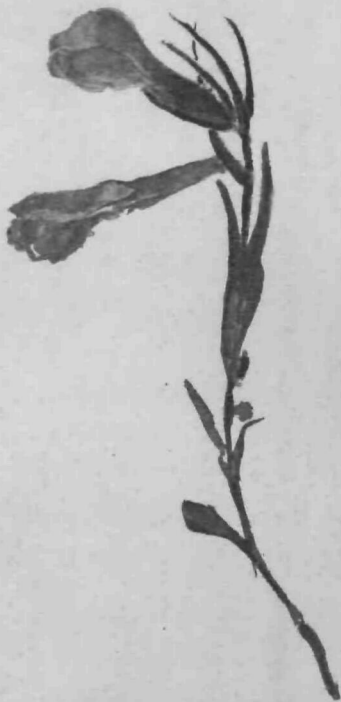
Gosta, ledenomrzla megla je prisilila odrasle ljudi, zlasti pa še mladino, da so se le bolj malo časa mudili na vaškem pokopališču. Velika večina je odšla kmalu domov.

Izmed onih, ki so vkljub temu ostali dlje časa na pokopališču, je bil Hudžarjev Matiček, bolehana sirota enajstih let. V starosti treh let je izgubil očeta, a pred dobrim letom mu je še skrbna mati za vedno zatisnila svoje oči. Ostal je tedaj popolnoma sam in nikogar ni imel, ki bi skrbel zanj. Milosrčni in dobri krčevinski vaščani so se ga usmili in skrbeli zanj, on jim je pa za to njihovo dobroto pasel krave. Spominjal se je še po smrti z veliko hvaležnostjo svojih dobrih, nenadomestnih roditeljev, zato pa je tudi prav pogosto romal na njihov grob. Zlasti ob nedeljah popoldne je kar redno obiskoval grobova svojih skrbnih staršev, se tamkaj v duhu razgovarjal z njimi in jim tožil svoje bridko gorje. Kako mu je bilo vsakokrat pri srcu, ko je ostavljal grobova svojih dragih, nenadomestnih roditeljev, si lahko misli vsakdo, zlasti pa oni, ki ga je v življenju zadela enaka usoda, kot je zadela siroto Matičeta.

Tega dne mu je bilo še bolj hudo pri srcu kot sicer. Videl je namreč, kako so prihajali in odhajali starši z otroki, bratje s sestrami, strici, tetami in drugimi na pokopališče, on pa je moral priti sam, ker ni imel nikogar, da bi se mu bil pridružil in mu mogel potožiti in z njim deliti svoje bridko gorje. Zavest na to njegovo veliko osamljenost, ki jo je občutil *posebno* tega dne, je strnila njegove misli tem tesneje s spominom na pokojne roditelje, ob katerih gomili je stal in plakal. Ta tesna vez mu vkljub mrazu, ki je zaradi njega kar drgetalo njegovo slabotno in siromašno oblečeno telesce, ni pripustila, da bi se bil ločil od dragih svojcev in ostavil kraj, kjer zdaj v miru počivata srci, ki sta v življenju edini na svetu čutili z njim, sedaj ubogo osamelo siroto. Najbolj ga je pa bolelo to, da ni mogel okrasiti grobov tako, kot so bili okrašeni drugi grobovi in da ni gorela na gomilah njegovih, v siromaštvu umrlih roditeljev nikaka lučca. Rad bi bil sicer tudi on prižgal kako svečko na grob svojih ljubih, a kje naj dobi ubogi pastirček Matiček denar, da jo kupi. Svečice stanejo denar, a Matiče ga ni imel in bi ga skoro še poznal ne, ko bi ga slučajno v šoli ne bil videl. Kot pastirček je služil le za hrano in borno obleko, o kakem drugačnem zaslužku ali celo o denarju pri njem ni bilo govora. No, pa popolnoma prazna grobova skrbnega očeta in ljubljene matere tudi nista bila. Ker ni mogel dobiti vrtnih cvetic, je nabral na paši poljskih in z njimi okrasil grobova. Četudi jih je v tem času le bore malo cvetelo, ker so jih že skoro vse zamorili strupena slana in ostrí jesenski vetrovi, se je vendar posrečilo Matičetu, da jih je nabral v zadostni množini. Z njimi je potem dan poprej dostojno okrasil grobova, ki ju je prejšnjo nedeljo skrbno oplel in osnažil.

Med obiskovalci krčevinskega pokopališča na Vseh svetnikov dan je bil tudi krčevinski gospod učitelj. Nikogar ni sicer imel, da bi ga zaradi njega tega dne privedla pot na ta žalostni kraj, kot edino le spomin na ljubljene starše, ki spe tam daleč, daleč v drugi deželi mirno spanje pod domačo grudo rojstnega mu kraja. Rad bi bil danes on ob njihovi gomili, a prevelika oddaljenost mu tega ni dopustila. Zato pa je stopil tega dne

tja doli na krčevinsko pokopališče, da se jih vsaj tamkaj spomni v molitvi. Šetajoč tako med grobovi, je dospel tudi do grobov, ob katerih je stal sirota Matiček. Milo se mu je storilo, ko je videl ubogega Matičeta potrtega stati ob grobu nenadomestnih staršev. Čutil je z njim kot bi videl njegovo potrto srce. In kako tudi ne? Saj je bil tudi on sirota brez skrbnega očeta in dobre matere. Stopil je bližje k njemu in ga nagovoril s tolažilnimi besedami: „Nikar ne bodi preveč žalosten, Matiček! Oba imava enako usodo in ta je, da in ki zaradi svoje krasne, modre barve nadkriljuje vse sedaj še cvetoče cvetice. No, pa jih naberi nekaj na paši in jih prinesi priložnostno v šolo, rad bi vam opisal še ta modri jesenski cvetni kras.“ — Nekoliko dni nato je prinesel Hudžarjev Matiček v šolo prav velik šopek lepo scvelih cvetk, kakor mu je naročil gospod učitelj. Vsi otroci so bili ob pogledu na to krasno, tako pozno v jeseni cvetočo cvetico kar razočarani.

sva oba siroti. Za toliko si ti na boljem, da ti je dano stati ob gomili tvojih ljubih staršev, medtem ko sem jaz neizmerno daleč od njihovih grobov. Lepo si okrasil grobova, Matiče, lepo! Verjemi, da se mi zdita ta grobova izmed vseh, kar jih je okrašenih na tem pokopališču, še najlepše okrašena, to pa zaradi tega, ker ju nisi okrasil z vrtnimi cvetkami, ampak s tistimi, ki jih je priroda dala kot last tudi največjemu siromaku. Pa ne samo to, tudi lepše so nekatere kot martinovke. Posebno lepa je ta, ki si jo potaknil okolo inokolo grobov

▷ Med angeli in cvetjem ◁

Gospod učitelj jim jo je pa opisal tako-le:

„Bil sem popoldan na Vseh svetnikov dan na našem pokopališču. Prišel sem, med grobovi šetajoč, tudi do grobov, kjer ležita pokopana oče in mati našega vrlega učenca Hudžarjevega Matičeta. Jako mi je prijalo, da je on ponajveč s to krasno jesensko cvetko okrasil grobova, zato sem mu ukazal, da naj jo priložnostno na paši nabere in prinese v šolo, da se tu kaj več pomenimo o nji. Danes je to storil, zato se bomo pa prav precej kaj več pogovorili o nji.

Cvetko, o kateri sem ravnokar govoril, imenujemo resnati svišč, mi pa ji bomo rekli jesenski zaspanček. A zakaj zaspanček? No, ker zaspi na večer in ob slabem vremenu, to se pravi, njegov cvetni venec se popolnoma zapre, da brani tako nežne notranje dele pred kvarnimi vnanjimi vplivi. Te lastnosti pa nima samo on, ampak vsi svišči, odtod njihovo ime — zaspančki. Da mu bomo pa rekli jesenski zaspanček, prihaja odtod, ker ima med svojimi mnogoštevilnimi brati tudi dva, katerih enemu pravimo pomladanski in drugemu poletni zaspanček. Pravo njegovo ime pa bi moralo biti resnati svišč. To ime ima pa odtod, ker sodi v vrsto sviščev ali svedrecev in ima ob robu venčevih rogljičev polno trepalnicam podobnih resic.

Jesenski zaspanček sodi, kar se tiče barve, v vrsto najlepše cvetočih cvetic. Bodisi po ravninah, še več pa po planinah so one tako krasne, da bi senožet, kjer rasto, človek kar gledal in občudoval njeno lepoto. A ne samo po travnikih, dolinskih pašnikih in planinskih senožetih, tudi po sklovju in pečevju cveto svišči in nekaj je celo takih med njimi, ki vzdigujejo svoje glavice blizu večnega snega tam v tistih mrzlih, samotnih in sklovitih puščavah, kamor le malokdaj stopi človeška noga in kjer je zamrlo skoro vse življenje. Največ jih je sinjemodre barve, dobe se pa tudi v vseh drugih človeškemu očesu prijajočih barvah.

V zemlji rastoča tenka korenina jesenskega zaspančka ima kakor večina v to vrsto spadajočih rastlin lastnost, da sesa iz gnijočih, v zemlji se nahajajočih stvari hrano. To svojstvo pomore zlasti jesenskemu zaspančku, da kljubuje zaradi notranje pridobitve toplote vplivom slane in se tako vzdrži do najskrajnejših mejá prirodnega življenja.

Iz korenine poganja eno ali tudi več stebel, 10 do 30 *cm* visokih. Ta so kot vsa rastlina gola in imajo obilo sedečih, nasprotno stoječih črtasto suličastih listov.

Zelena čaša je štiridelna, redkeje peterodelna.

Velik, sinjemoder venec ima štiri, redkeje pet rogljičev, ob katerih robu so obsejane trepalnicam podobne resice, kot sem vam to že omenil. Ves cvet je do 5 *cm* velik ter stoji posamič koncem stebela ali pa koncem stranskih stebelc, izvirajočih iz listnih pazduh. Po svoji obliki je venec zvonast, podoben kiju.

V cvetu je 4 do 5 prašnikov ter pestič z dvodelno brazdo, ki se razvije v enopredalasto glavico.

Kot vsi svišči tako je tudi jesenski zaspanček jako grenkega okusa, zato zanj kot za druge živina na paši ne mara. Od enega te vrste, in sicer od rumenega svišča ali košutnika pa rabijo njegovo korenino v zdravilstvu.

Jesenski zaspanček cvete prav pogostoma na apnenih, suhih tleh in pod grmovjem in to ob času, ko je zima že storila svoj prvi korak v deželo.

Zaradi njegove izredno lepe sinjemodre barve in neomajanega junaštva, s katerimi kljubuje smrtonosnim vplivom, ki prete zamoriti zadnje sledove umirajočega življenja v prirodi, pač zasluži, da mu prisodimo prvo mesto med cveticami, s katerimi se *more* še ponašati listopad.“

Premodre glave.

Po narodni smešnici spisal *Silvester K.*

X.

bčinska hiša z veliko občinsko dvorano je bila najimennitnejše poslopje slavnega Zabrdca, tega prepričanja ste gotovo tudi vi, mladi čitatelji, ki ste z zanimanjem poslušali vse dozdej že pripovedovane dogodke. Saj je neki veljaven učenjak izrekel o neki priliki velevažne besede, ki so jih ponatisnili vsi časopisi vsega sveta, namreč:

„Zabrd samobsebi bi ne bil tako slaven, ako bi ne imel tako slavne občinske hiše!“

To pa se reče že več nego nekaj.

Kdor ve, da je bila najlepša čednost korenjaških Zabrdžanov popolna vzajemnost, ta si bo tudi dal dopovedati, da so vsako, tudi najmanjše podjetje presojali prej v občinski dvorani.

In kakor sem čital v veliki in stari zgodovini o zabrdških korenjakih, so se bili v tej hiši premnogokrat hudi govorniški boji; saj so se baje občinski svetovalci potili časih tako, da so bile stene zunaj mokre in je kapalo od strehe. Nekdo je seveda pristavil v staro knjigo s svinčnikom to-le opombo:

„— kadar so bile zabrdške strehe pokrite s snegom in je začel pihati jug!“

Te nerazsodne besede bi bile onečastile vso zabrdško zgodovino, in čitatelj, ki je pripisal opombo, gotovo ni bil zmožen prav ceniti naših vrlih znancev. Zato sem izbrisal ta pripis in mislim, da s pravico, zakaj dovolj

sem se baval z zabrško zgodovino in vem, kaj pristoja našim vrlim junakom in kaj ne.

Pa kakor je slavna zabrška občinska hiša še zdaj, tako slavna je bila že iz začetka. Že celo spravljanje stavbnega gradiva je bilo jako zanimivo — tako zanimivo, da moram poročati o njem.

Za ostrešje potrebujemo seveda les. Ker so imeli Zabržani mnogo lesa, niso bili zaradi njega v skrbeh, in ko je bilo zidanje občinske hiše sklenjeno, so ga brž šli sekati. Da bi ga pa predolgo ne vozili domov, so začeli premišljati, kako bi se dal ves les naenkrat zapeljati domov. Domač tesarski mojster nasvetuje, naj se bruna naložijo povprečno na močan voz in naj se pred tega upreže toliko živine, kolikor je bo treba za vlako. Nasvet je seveda takoj vsem povolji. Ko je les po modrem načrtu naložen, ga spravi velika množica ljudi in živine vendarle do vasi, četudi z raznimi in velikimi težavami. Skozi vas pa ni bilo mogoče dalje, zakaj cesta med prvima dvema hišama je bila nekoliko preozka. Po kratkem premisleku ne kaže Zabržanom storiti nič drugega nego bruna — na obeh koncih nekoliko odžagati.

Ker pa so hiše v Zabrdu proti sredi bolj in bolj goste in tudi bolj in bolj tesno skupaj, so morali vaščani vedno in vedno les odrezavati, dokler ga zadnjič niso imeli na svojem mestu.

Toda kolika žalost se loti vse vasi, ko opazijo tesarji, da je les postal od vednega odrezavanja prekratek in za ostrešje neporabljiv. V zadregi se ni dalo storiti nič drugega, kakor drugo drevje posekati in ga podolgem spraviti do zidanja. Tako delo je seveda stalo mnogo časa in truda, a ko je bila streha vendar končano dovršena, so pozabili vrli Zabržani na prvo brezuspešno trpljenje, rekoč:

„Mi mismo krivji, da je postal prvič posekani les prekratek; krivje so edino naše hiše, ker stoje preblizu ceste. Sicer bi bili bruna spravili že v pravi dolgosti na svoje mesto.“

Mi pa — no — mi moramo seveda pritrditi tem besedam.

* * *

Prišel je dan občega veselja in občee slovesnosti, dan dovršitve občinske zabrške hiše. Vsa vas je zbrana okolo nje, in že odpirajo stari in mladi ljudje usta, da bi, kadar bo zadnji zidar ostavil streho, zaklicali navdušeni: „Živio!“

Ko se to zgodi in se poleže hrup, naznani župan svojemu občinstvu, da hoče takoj otvoriti slavnostno sejo. Občinski svetovalci in odborniki so že zbrani okrog njega in se pripravljajo, da dostojno vstopijo v novo poslopje; a glej, začudeni začnejo majati in kimati z glavami, hoditi okolo poslopja, nekaj iskati in zopet majati z glavami.

Kaj je neki bilo?

Da kratko povem: zidarji, ki so bili seveda sami Zabržani, so bili pozabili narediti duri in okna, in tako nihče ni mogel v novo, sicer krásno občinsko hišo. Toda župan si ve hitro pomagati. Brž vzame lestvo, prikoraca po nji do strehe, odvzame nekaj opeke in naredi obširno luknjo — vhod, kjer tudi izgine.

Vsi se zadovoljno oddahnejo, občinski svetovalci pa store po županovem zgledu in kakor kozli poskačejo pri strešni odprtini k občinski seji. Ker jih pa ni več ven, se začne ljudstvo vendarle bati zanje, misleč si, da so se lahko kaj poškodovali pri korenjaškem skakanju. Posebno pa se ljudstvo močno prestraši, ko zidarski mojster pripomni, da je v naglici pozabil narediti — strop. Skok s strehe do tal je bil torej precej globok.

Kaj takega se še dozdej ni bilo zgodilo v Zabrdi, da bi namreč bilo ljudstvo v taki zadregi brez župana in njegovih svetovalcev, kateri so bili edini, ki so znali svetovati in pomagati v raznih neprijetnih slučajih. Toda pregovor pravi, da sila kola lomi. Zakaj kar se še dozdej ni bilo zgodilo v naši vasi, so storili sedaj Zabržani: brez občinskega svetovanja namreč so sklenili narediti v zid luknjo in skozi njo rešiti jetnike iz neprosto-voljne ječe.

V svojem poslu silno izurjeni domači zidarji so bili prav naglo gotovi z delom in kmalu prileze neka pohabljena postava iz votline, ki žalostno naznani okrogstoječim, da so vsi več ali manj poškodovani in da se je vsem slabo godilo pri globokem skoku. Polagoma prikobaca za prvim tudi drugi, le župana so morali nesti ven, ker je bil tako nesrečno padel, da je obležal.

Zaradi grozne nesreče pa so bili vendarle še veseli, zakaj ljudstvo je zdaj zopet imelo svoje svetovalce in voditelje.

V večer spomin so ohranili luknjo v zidu, češ, da je postala po tem dogodku silno imenitna kot vidno znamenje zabrške bistrumnosti. Nad njo so naredili z zlatnimi črkami na mramornati plošči ta-le napis:

„Tujec, ki potuješ tukaj mimo, postoj na tem mestu in oglej si kraj, kjer je hotela nemila smrt ugonobiti našega ljubljenega župana Petra Prismuka in njegove veleumne svetovalce. Oglej si izhod, skozi katerega je požrtvovalnost hvaležnih Zabržanov rešila svoje voditelje časne pogube!“

* * *

Umljivo je, da je bila občinska hiša tako dolgo osamljena, dokler se niso župan in njegovi vrli tovariši nekoliko ozdravili in si pokrepčali svojih pohabljenih in polomljenih udov. Še tisti dan, ko je zadnji ostavil bolniško posteljo, so se morali pokazati ljudstvu, ki jih je posadilo na visoko naložen senen voz, da so jih lahko vsi videli. Vriskaje so jih vozili po vasi.

Ko jih pripeljajo do novozidane hiše, veli župan vozniku, naj nekoliko postoji. Ko še z roko namigne ljudem, naj bodo tiho, začne govoriti:

„Dragi prebivalci veleslavnega Zabrdi, dragi moji prijatelji in znanci! Poslopje brez duri bi bilo res nekaj posebnega in imenitnega za naš trg, a ker bi bilo na tak način praktično le nekoliko uporabno, sem se odločil s težkim srcem, da privolim narediti duri. Mislim pa, da vsi razvidite to potrebo.“

Ljudstvo seveda pritrdi, in v nekaterih dneh je bilo delo dovršeno. Prva seja pa se je vršila v pravi egipčanski temi, zakaj dvorana tudi ni imela oken. Bili so torej zopet žalostni dnevi za zabrško prebivalstvo.

(Konec.)

Bolna Minka.

Spisal E. Gangl.

es, tistikrat je bilo hudo, ko je Minka morala leči. Glava jo je bolela, in v grlu jo je nekaj zbadalo in stiskalo, da je komaj požirala in dihala. Njena mati je bila v skrbeh. In kaj bi ne bila! Minka je bila tako majlina, a taka bolezen v grlu je silno opasna: kar stisne človeka in po njem je. Na Minkinem domu so bili sicer še drugi otroci, a materi je bila ravno Minka, ki je bila najmlajša, najbolj pri srcu. Saj vemo, kakšne so matere! Zato je morala Minka v posteljo, v hišo pa je prišel zdravnik, ki je bolnico preiskal, zapisal zdravila in dal materi potrebna naročila. Ali pa je potreba naročiti materini ljubezni, naj čuva nad otrokom? Ne! Zato bi pa bila Minkina mati tudi brez zdravnikovega naročila pazila na bolno hčerko tako, kakor je pazila sedaj, čuječ poleg postelje noč in dan!

In tako je Minka kmalu okrevala. In ko je bil lep in solnčen dan, je mati naravnala mehko ležišče na vozičku, ki so ga imeli otroci za igranje. Minka na voziček in voziček z Minko — k stari materi. Da, naravnost k stari materi!

Stara mati je bila dobra žena. Med boleznijo je večkrat obiskala Minko, dasi je le težko hodila ob palici, a njena ljubezen do otroka je premagala to težavo. In kadar je prišla k Minki, ji je vedno govorila, naj kmalu ozdravi in naj potem pride k nji. Doma ima tako sladkega mleka s še slajšo smetano, da bo Minka takoj zopet čvrsta in vesela, ko použije to dobroto.

In tako je bila prva daljša pot ozdravele Minke k stari materi. Seveda, hoditi še ni mogla tako daleč. Stara mati je stanovala na drugem koncu domačega mesteca, in tako dolga pot bi bila za šibko dekletce vendarle prenaporna. Zato pa je mati napravila voziček, zapregla krepkega domačega psa, in Minka se je z glasnim spremstvom odpeljala k stari materi, da jo mleko in smetana popolnoma pozdravita.

Hm, to je bilo dobro! Majhen je bil sicer lonček, a v njem je bilo toliko dobrote! In kar čutila je Minka, kako se ji z vsakim požirkom vrača krepost. Celo zasukala se je nekolikokrat, češ, le glejte, sedaj že plešem!

In od tedaj se je Minki vedno hotelo k stari materi. Toda doma niso imeli zmeraj toliko časa, da bi jo spremljali tja in nazaj. Drugi otroci so že hodili v šolo, mati pa je imela z gospodinjtvom obilo posla. Minka pa ni smela sama nikamor z doma, posebno pa ne tako daleč. Morda bi kam zašla ali pa bi jo podrl kak voz ali jo dohitela drugačna nezgoda.

Minka je večkrat mislila, da bi kar naskrivnem smuknila do stare matere, tamkaj brž posrebal lonček mleka in se potem zopet vrnila domov. Ali toliko poguma ni imela, ker ni prav vedela, kod in kam, in ker se je bala, da bi ne bila stara mati huda, ako pride k nji brez vednosti in dovoljenja svoje matere.

Minka dvigne prst k čelu, misli in misli — in glej, brž se domisli pravega. „Zbolim,“ reče sama sebi, „mati naravna voz, pred voz upreže psa, mene dene na voz, in hajdi k stari materi!“

Rečeno — storjeno! Minka zboli!
 Žalostno je povešala glavico in se držala materinega krila.
 „Kaj je, Minka?“ vpraša mati.

Pol resno, pol smešno odgovori otrok: „Bolna sem!“ Potem pa še za-
kašlja, da bi mati prej verjela njenim besedam.

„Ako pa grem k stari materi in se napijem onega sladkega mleka, pa
takoј ozdravim,“ dostavi deklica.

Seveda je mati takoj vedela, kakšna je hčerkinā bolezen.

„Saj ti dam mleka od domače kravice,“ reče, „ali naše mleko ni
dobro?“

„Seveda je dobro, ali ono je boljše!“

Otroci so bili doma — bilo je v četrtek — in mati sklēne, da izpolni
Minki neizgovorjeno željo. In zgodilo se je, kakor si je Minka mislila: mati
naravna voz, pred voz upreže psa, Minko dene na voz, in hajdi k stari
materi!

Stara mati je sprejela zdravo bolnico z veseljem, in ko je Minka za-
gledala lonček z mlekom in smetano, se je nasmejala, saj se je izpolnila
njena želja.

Cigani.

Spisal D. K.

recejšnje število ciganov je naseljenih okolo Novega
mesta, ki imajo tam svojo domovinsko pravico.¹⁾ Večina
jih spada pod faro Šmihel pri Novem mestu. Oblasti
so se že veliko trudile, da bi jih civilizirale, t. j. da bi
se naselili stalno in se poprijeli dela ali obrti; a vse
zaman.²⁾ Njim je menda prirojeno, da se vedno klatijo
okolo in kvečjemu tržijo s konji. Nadaljni njihov opravek
je beračenje pri kmetih in — tatvina. Tamošnji cigani stanujejo po gozdih
in si narejajo v to svrho šotore, tako velike, da more človek v njih ležati
ali pa le sklonjeno stati. Večino so krščeni in tudi na smrtno uro dajo
prevideti bolnika od katoliškega duhovnika.

Neki duhovnik poroča o svojem delovanju v šmihelski fari to-le: „Pred
kaplanijo prijaše na svojem konju mogočno brkat cigan, ki že od daleč
kriči: »Ali je gospod kaplan doma?« Temu pove, da leži njegova hčerka,

¹⁾ Okolo Novega mesta so cigani kmetom v veliko nadlogo. Nedavno so imeli kmetje
z njimi nekakšen boj, ker so jim preveč kradli, a jih niso mogli sami premagati. Pis.

²⁾ Tudi so se šolske gosposke trudile, da bi ciganski otroci hodili v šolo, a se jim
ni posrečilo. Pis.

dekle, štaro šestnajst let, v zadnjih zdihljajih. „Kje pa?“ ga vpraša duhovnik. „V gozdu,“ je bil odgovor ciganov. Ta dan je začel naletavati sneg, in mraz je pritiskal občutno. Ker je bila kaplanu pot do šotorišča ciganov neznaná, je moral biti cigan za kaŕipota. Ker je bil duhovnik prepričan, da ne dobi v šotorišču niti najmanjših reči, ki so potrebne za previdenje, je moral njegov strežnik vzeti s seboj klečalnik in dve sveči. Klečalnik je služil za mizo, ker nimajo cigani v šotorih sploh nobenega pohištva. Ker ni bilo seveda tudi nobenega svečnika, sta morala držati sveči dva mlada cigančka. Deklica je ležala na slami, zavita v cunje, na tleh. Kurili so zraven šotora, in dim je zaganjal veter v notranjščino. Bolnica je oglušela zaradi hude bolezni. Zaraditega so se morali med izpovedjo odstraniti mladi, bosonogi cigančki iz šotora, kar jim gotovo ni prijalo. Sneg je naletaval, toda cigančki so bili vedno tako razcapani in goli kakor v poletju.

Ko je kaplan opravil svojo dolžnost, so pricapljali vsi premrzni nazaj v šotorišče ter drgetali od mrazu.

Bolnica ni prebila bolezni in je kmalu umrla.“

Cigani so po navadi poleti zdravi kakor riba v vodi, pozimi se jih pa večkrat lotijo razne bolezni.

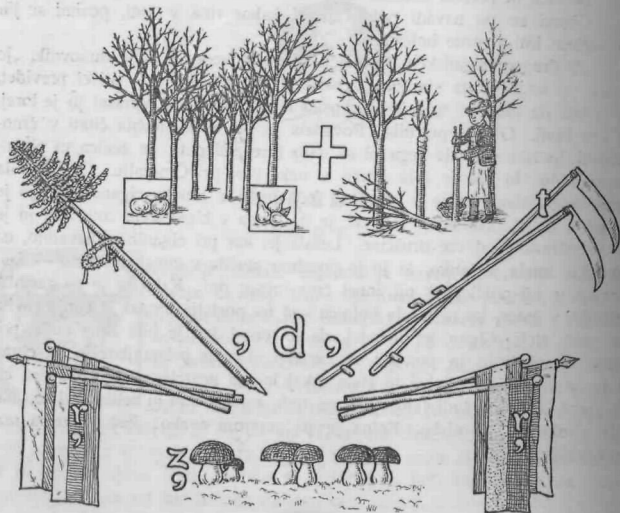
„V drugem ciganskem šotorišču,“ je pripovedoval dalje duhovnik, „je ležala na smrt bolna starikava ženska. Duhovnik, ki jo je prišel previdet, je opazil, da ima pri zglavju slovensko mašno knjižico. Vprašal jo je torej, če zna brati. Ona je potrdila. Povedala je, da se je naučila čitati v črnomeljski ljudski šoli. Iz tega bi se dalo torej sklepati, da ženica ni ciganskega rodu. In res je bila doma v neki vasi pri Črnomlju. Ona je bila kmetiškega stanu in je v mladosti pobegnila z nekim ciganom, ki jo je zvalil s seboj. Na stara leta se je nastanila v ciganskem šotorišču in je bila spoštovana od vse družine. Ležala je, kar pri ciganih ni navadno, na postelji. Imela je jetiko, ki jo je posebno mučila v zimskem času. — Duhovnik je bil poklican k nji zopet čez mesec dni. Kako se je pa začudil, prišedši v šotor, ko ni ležala bolnica več na postelji, ampak v cunje zavita na golih tleh. Cigan je povedal, da je moral, ker je bila zima huda, posteljo razsekati in jo porabiti za kurjavo. Drv je primanjkovalo, in cigan si je gotovo mislil: Zakaj bi stala tukaj lesena postelja, katere les nas bo še grel? Žena pa tudi lahko leži na tleh, saj pri tem ni velike razlike, ako leži visoko ali pa nizko. Bolna je pa zmerom enako! Pač cigansko razmotrivanje!“

Zastavica v podobah.

Priobčil *Fr. Rojec.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Pevajmo tudi mi!

Zložil in uglasbil *Iv. Kiferle*.

Zmerno, z občutkom.

mf

Zgo-daj škr-jan-ček kviš-ku hi - ti, v zra-ku vi - so-ko pe-sem dro-bi.
 Soln-ce se dvi-ga, si-je gor - ko, pti-ce ve - se-le pes-mi po - jo.
 Soln-ce za - ha-ja, go-re zla - ti; slav-ček v do-bra-vi pa žvr-go - li.
 Soln-ce Slo-va-nom kdaj za-ža - ri? Pe-sem slo-van-ska naj nas bo-dri!

Pe-vaj-mo tu-di mi, do-kler smo še mla-di! Kra-tek mla-do-sti je čas.
 Pe-vaj-mo tu-di mi, do-kler smo še ži-vi! Kra-tek živ-lje-nja je čas!
 De-laj-mo slož-no vsi, poj-mo nav-du-še-ni: Sla-va naj ved-no ži - vi!

Rešitev besednih nalog v deseti številki.

I.

t	i	s	k
i	g	l	a
s	l	a	p
k	a	p	a

II.

p	o	l	h
o	s	e	l
l	e	s	a
h	l	a	p

Prav so ju rešili: Antonija Schiffrer, učenka 4. razreda v Ribnici; Minka in Slavka Zacherl, učenki v Ljutomeru; Anica in Ljudmila Laurič, učenki VI. razreda II. oddelek na Vranskem; Justina Vremec na Opčinah; Pavel Vrbič, učenec IV. razreda v Sodražici; Štefan Kraut, učenec IV. razreda v Logatcu; Ema Christof, Matilda Schunko, Ivana Godeša, Alojzija Rovar, Marija Rupnik in Karel Schunko, vsi v Planini; Josip Vidic, nadučitelj v p. v Št. Pavlu pri Preboltu; Vladimir Mušič, realec v Ljubljani; Tonček Sivka, učenec pri Sv. Juriju ob juž. železnici; Oto Burdych, realec v Ljubljani; Gvidon Debelak, učenec IV. razreda v Ljubljani; Vera Flis, učenka I. liceja v Ljubljani; Janko Hrast, učenec v Ljubljani.

Kotiček gospoda Doropoljskega.

Dragi gospod Doropoljski!

I.

Vesela je ptička med drevjem,
na gori prepeva pastir,
od radosti vriska narava,
a v mojem je srcu nemir.
Od žalostnega slovesa
bledi mi rožni obraz,
od žalostnega slovesa
objet mi je srčni obraz.

II.

Letošnja zima nas prav rada ima,
prinesla nam je obilo sneženga blaga.
Ponoči ga naredimo, podnevi pa zdrobimo,
zato pa imamo vedno
enako veliko snega!

Rudolf Lovšin,
mesarjev sin in učenec IV. razreda v Sodražici.

Odgovor:

Dragi Rudolf!

No, bo že! Samo, Rudolf, Rudolf, zakaj
je Tvoj „srčni obraz“ tako žalosten! Tako
mlad, pa tako žalosten! Tako vendar ni prav!
Kakor v drugi pesmi podnevi uničuješ sne-
ženo blago, tako z moško voljo uniči to mlado
svojo žalost, pa bodi vesel, kakor se spodobi
mladim ljudem!

*

Spoštovani gospod!

Z veseljem prebiram Vaš list. Gospod
učitelj nam ga da vsak dan ob 11. uri, ko
imamo prosto. Prav radi ga čitamo. Posebno
pa nam je Vaš kotiček priljubljen. Stara sem
13 let in hodim v III. razred v Kozjem. Škoda,
da se že bližajo počitnice, zakaj v šoli je prav

prijetno. Časih gremo tudi na šolski vrt, kjer
imamo dekleta gredice.

Vam vdana

Matilda Prešičkova.

Odgovor:

Ljuba Matilda!

Veseli me, da Ti je všeč moj kotiček.
Veseli me tudi, da tako rada hodiš v šolo.
Oboje izpričuje, da imaš veselje do knjige,
ki blaži in lika duha in srce. Res mora biti
lepo, da imate dekleta na šolskem vrtu svoje
gredice. Gotovo raste tamkaj lepo cvetje —
podobna blagih, lepih dekliških src. Čuvaj, da
obojih ne zamori strupena slana!

*

Velecenjeni gospod!

Lepa hvala za Vaš odgovor. Vsakokrat,
ko je prišel „Zvonček“, sem najprej šla gle-
dat v kotiček gospoda Doropoljskega. Ža-
lostna sem bila, ker dolgo nisem dobila od-
govora. Pa tem večje je bilo moje veselje,
ko zagledam, da je tudi zame odgovor.
Vprašali ste me, kje sem dobila toliko denarja.
Prve sem dobila od krstne botre in druge,
če sem imela god. Takrat so letele kronice
skupaj. Darovali so mi: oče, mati, babica in
tudi gospod Mahor mi je nekaj svetlega skri-
voma stisnil v roko. In tako se mi je nekaj
nabralo, kar devljem v hranilnico.

Jaz že znan tudi nekaj goslariti in tudi
igrati na klavir.

Meni je babica kupila za Rešnje telo lep
bel solnčnik, mati pa mi je pripravila lepo
belo obleko. A žalibog, da sem ravno tisti
čas nekaj zbolela.

Posim še nadaljne Vaše ljubeznivosti.

S poklonom Vaša hvaležna

Jelisava.

Odgovor:

Ljuba Jelisava!

Kakor sem ustregel jaz Tebi, tako ustre-
zaš s svojim odgovorom Ti meni, glej, tako
sva prijatelja! Prav je, da ti lete kronice
skupaj, a še bolj prav je, da skrbiš, da se
Ti zopet ne razlete. — Glasba je lepa, ple-
menita zabava, zato je prav, da se učiš gosli
in klavirja. A vaditi se moraš vedno in redno.
sicer odrenevne prsti. Ker imaš lep bel solnč-
nik in belo obleko, moraš paziti, da ne
zboliš. Kdo bi potem nosil ti dve lepi reči!

